

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania E. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Rzeszowie

o rentę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 30 listopada 2023 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie

z dnia 15 marca 2023 r., sygn. akt III AUa 837/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z dnia 15 marca 2023 r. oddalił apelację odwołującej się E. K. od wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 14 lipca 2022 r., w którym oddalono odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 15 lutego 2022 r., odmawiającej odwołującej się prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że odwołująca się nie udowodniła wymaganego stażu pracy, to znaczy nie posiada co najmniej 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych w 10-leciu przed powstaniem niezdolności do pracy lub przed złożeniem wniosku o rentę. Ponadto niezdolność nie powstała w ciągu 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia. W tych okolicznościach przedmiotem sporu w sprawie było zaliczenie do stażu odwołującej się okresów ewentualnego

pobierania przez nią zasiłków chorobowych i rehabilitacyjnych po ustaniu zatrudnienia w Hiszpanii.

Sąd Okręgowy ustaliwszy, że ZUS otrzymał z hiszpańskiej instytucji ubezpieczeniowej potwierdzenie hiszpańskich okresów zatrudnienia odwołującej się, w wymiarze 2239 dni, w której to informacji nie potwierdzono okresów pobierania zasiłków chorobowych i świadczenia rehabilitacyjnego, nie uwzględnił odwołania.

Sąd Apelacyjny potwierdził prawidłowość ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego, w tym również prawidłowość oparcia rozstrzygnięcia na stanowisku hiszpańskiej instytucji ubezpieczeniowej przy pominięciu dowodu z przesłuchania strony.

Skargę kasacyjną pełnomocnik odwołującej się oparł na naruszeniu przepisów postępowania, które to uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy: art. 382 k.p.c. w związku z: a) art. 243² k.p.c.; b) art. 299 k.p.c.; c) art. 256 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania uzasadniono oczywistą zasadnością skargi wynikłą z oczywistego naruszenia art. 382 k.p.c. przez pominięcie przy orzekaniu dowodów zebranych w postępowaniu przed Sądem pierwszej i drugiej instancji, to jest dokumentów w języku hiszpańskim mających potwierdzać okresy pobierania zasiłku chorobowego i rehabilitacyjnego, a także zasiłku dla bezrobotnych. Naruszenie to miało zdaniem skarżącej charakter oczywisty i wpłynęło na wynik sprawy, ponieważ dokumenty dotyczyły stażu ubezpieczeniowego po ustaniu zatrudnienia w Hiszpanii.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001 nr 3, poz. 52; z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001 nr 10, poz. 156).

Wskazanie oczywistego naruszenia art. 382 k.p.c. jako podstawy przyjęcia skargi do rozpoznania jak również skonstruowanie zarzutów skargi kasacyjnej jest właściwe tylko w wyjątkowych sytuacjach. Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się, że ten przepis stanowi ogólną dyrektywę interpretacyjną, wyrażającą istotę postępowania apelacyjnego, a powołanie się na ten przepis może stanowić podstawę kasacyjną wówczas, gdy sąd drugiej instancji pominie część zebranego w sprawie materiału dowodowego i wyda orzeczenie wyłącznie na podstawie materiału zebranego przed sądem pierwszej instancji lub na podstawie własnego materiału, z pominięciem wyników postępowania przez sąd pierwszej instancji (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2018 r., II UK 670/16, LEX nr 2449289). Przepis art. 382 w związku z art. 378 § 1 oraz art. 327¹ k.p.c. nakładają na Sąd drugiej instancji obowiązek odniesienia się w uzasadnieniu wyroku do ustaleń i ocen, które były kwestionowane w apelacji (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2020 r., II PK 235/18, OSNP 2021 nr 4, poz. 37). W postanowieniu

Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2019 r., I PK 33/18 (LEX nr 2622318) trafnie stwierdzono, że zarzut naruszenia art. 382 k.p.c. może wypełniać podstawę kasacyjną tylko w wypadku pominięcia przez sąd drugiej instancji części zebranego w sprawie materiału, w związku z czym strona powołująca się na naruszenie tego przepisu powinna wskazać materiał dowodowy, który został przez sąd drugiej instancji pominięty przy wydaniu wyroku, i wykazać, że popełnione uchybienie mogło mieć wpływ na wynik sprawy.

W rozpoznawanej skardze strona wskazała na przedłożone w toku procesu dokumenty mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy, co do których Sądy nie odniosły się bezpośrednio. Taka sytuacja może oznaczać naruszenie przez sądy przepisów postępowania, jednak nie jest równoznaczne ze stwierdzeniem, że owo uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że powołanie przez skarżącego zarówno w podstawie zaskarżenia, jak i we wniosku o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania wyłącznie zarzutów procesowych uniemożliwia Sądowi Najwyższemu dokonanie oceny kasacyjnej w zakresie tego, czy w postępowaniu odwoławczym rzeczywiście wystąpiły uchybienia o tak znacznym ciężarze gatunkowym, że doprowadziły do wydania nieprawidłowego orzeczenia (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2022 r., III USK 32/22, LEX nr 3478536). Trzeba bowiem przypomnieć, że Sąd przyjmuje do rozpoznania skargę, jeżeli w kwestionowanym rozstrzygnięciu nie tyle w sposób oczywisty naruszono dany przepis, lecz wówczas gdy owo naruszenie doprowadziło do wydania orzeczenia oczywiście błędnego (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2023 r., III PSK 16/23, LEX nr 3594036). Innymi słowy, możliwość uznania przez Sąd Najwyższy orzeczenia Sądu drugiej instancji za merytorycznie błędne uzależnione jest od oceny materialnoprawnych zarzutów, a skoro ich nie powołano w skardze kasacyjnej, to nie sposób przyjąć, że nawet, jeśli w rzeczywistości do naruszenia wskazanych przepisów doszło, to mogło to mieć wpływ na wynik sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2023 r., I USK 196/22, LEX nr 3606534). Wynika z tego, że zarzuty naruszenia przepisów postępowania nie mogą być celem samym w sobie, lecz muszą służyć wykazaniu błędnego zastosowania przepisu prawa materialnego, który stanowi rzeczywistą podstawę

prawną rozstrzygnięcia. Skoro skarżąca nie wskazuje w skardze kasacyjnej na naruszenie przepisów prawa materialnego, to nie mogło dojść do oczywistego naruszenia przywołanych przepisów proceduralnych. Nie ma zatem podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[a!]